

***АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА***

ИЗВЈЕШТАЈ
О БАНКАРСКОМ СИСТЕМУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
30.09.1999.

Бања Лука, новембар 1999. године

САДРЖАЈ

I УВОД

II ПОСЛОВАЊЕ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

1. Општи подаци

1.1. Кадрови

2. Финансијски показатељи пословања банака

2.1. Биланс стања

2.1.1. Пасива банака

2.1.2. Квалитет активе

2.1.3. Капитал

2.2. Биланс прихода и расхода

III ЗАКЉУЧАК

ПРИЛОЗИ

I УВОД

Процес реформе банкарског система, започет доношењем Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске, 31.03.1998.године, настављен је и у току 1999.године.

Слиједећи концепт реформе донесен је и нови Закон о банкама (15.07.1999.) чиме је створен законски оквир за успостављање банкарског система Републике Српске по међународним стандардима. Основна промјена у новом Закону о банкама односи се на повећан минимални износ оснивачког капитала банке са 1.500.000 \$ на 5.000.000 КМ. Затим, у Закону је јасно назначена велика улога и одговорност Агенције за банкарство Републике Српске у стварању и одржавању здравог и стабилног банкарског система. Трећа велика промјена односи се на процес привремене управе и ликвидације банака који у досадашњем Закону о банкама није био јасно дефинисан. Банке су дужне ускладити своје пословање са овим Законом у року од 6 мјесеци. У истом року Агенција је дужна донијети прописе и опште акте по овом Закону и на тај начин створит ће се неопходни законски оквири за стабилно и ефикасно функционисање банкарског система, као и за рад саме Агенције, која ће путем контроле дјеловати и превентивно упозоравајући банке на могуће ризике у пословању.

Осим Закона о банкама, донесен је Закон о рачуноводству и Закон о измјенама и допунама Закона о платном промету (15.07.1999.) Тиме је створена законска могућност да послове платног промета обављају банке које буду испуниле услове које ће прописати Агенција. Овим је и контретно започела реформа платног промета, а која се наставља у првом реду раздвајањем функције Службе платног промета од Развојне банке.

Процес реформе банкарског система тече и у правцу приватизације банака, а започет је доношењем Стратегије реструктуисања банака у Републици Српској којом су утврђени принципи за приватизацију банака. На основу Стратегије, донесени су (23.07.1998.):

- Закон о приватизацији државног капитала у банкама
- Закон о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у банкама.

Тиме је и практично започет процес приватизације и реструктуирања банака у Републици Српској.

Сама Агенција је успоставила властиту организациону структуру и започела надзор над пословањем банака и то како на основу дневних, мјесечних и тромјесечних извјештаја који банке достављају Агенцији, тако и контролом свих банака у самим банкама. Поред низа подзаконских аката који су донесени у Агенцији предстоји још велики посао доношења прописа и општих аката по новом Закону о банкама. Осим доношења нових прописа ради веће ефикасности њихове примјене, Агенција ће извршити едукацију банака у овој области.

II ПОСЛОВАЊЕ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Од почетка 1999.године пословало је 17 банака и једна Поштанска штедионица, јер је у фебруару почела са радом Зептер комерц банка а.д. Бања Лука. До 30.09.1999.године нисмо имали повећање броја банака, али је једна банка промијенила име и то:

- 17.06.1999.године Експорт-импорт банка а.д. Бијељина Рјешењем суда, а на основу сагласности Агенције промијенила је име у Нова банка а.д. Бијељина.

У периоду до 30.09.1999.године Агенција је у складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске дала следеће сагласности:

- једну сагласност за емисију акција
- једну сагласност са оснивање филијале
- једну сагласност за промјену сједишта банке
- четири сагласности за избор и именовање директора
- шеснаест сагласности за избор екстерног ревизора.

Структура власништва банака које су пословале прије оснивања Агенције утврдиће се приликом израде почетног биланса банака у процесу приватизације државног капитала у банкама.

До 30.09.1999.године је почетни биланс одобрен за 8 банака и то:

- Кристал банка а.д. Бања Лука
- Привредна банка а.д. Брчко
- Бањалучка банка а.д. Бања Лука
- Привредна банка Сарајево а.д. Српско Сарајево
- Привредна банка а.д. Градишка
- Поштанска штедионица а.д. Бања Лука
- Привредна банка а.д. Добој
- Приједорска банка а.д. Приједор

За 5 банака је Агенција донијела Рјешење о солвентности и то:

- Кристал банка а.д. Бања Лука
- Привредна банка а.д. Брчко
- Бањалучка банка а.д. Бања Лука
- Привредна банка Сарајево а.д. Српско Сарајево
- Привредна банка а.д. Градишка

Поред издавања дозвола новим банкама у Агенцији још нису завршене активности око издавања сталних дозвола банкама које су пословале прије оснивања Агенције, а којим је Агенција издала привремене дозволе. Приватизацијом банака са претежно државним капиталом биће ријешен статус дијела банака са привременом дозволом.

За сада једна банка нема ни привремену дозволу, те се према њој предузимају посебне мјере.

1.1. КАДРОВИ

Укупан број запослених радника у банкама износи 3.674, што је 112 радника више него на крају 1998. године.

Квалификациона структура радника

Ред. број	Квалификација	Стање 31.12.1998.	%	Стање 30.09.1999.	%	ИНДЕКС 99/98
1.	НС	272	7,64	270	7,23	99
2.	КВ	95	2,67	97	2,60	102
3.	ВКВ	33	0,93	39	1,05	118
4.	ССС	2.160	60,64	2.262	60,41	105
5.	ВС	402	11,29	413	11,07	103
6.	ВСС	588	16,51	639	17,12	108
7.	МР	12	0,34	12	0,32	100
	УКУПНО:	3.562	100,00	3.732	100,00	105

У односу на 31.12.1998. године број радника је повећан за 5% и то због преузимања нових филијала у Бањалучкој банци, као и отварања нових банака.

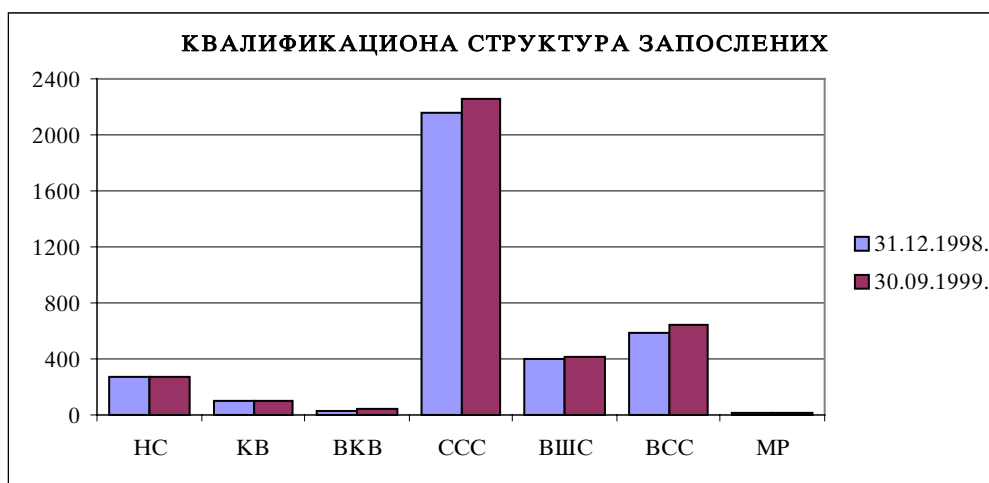
Бањалучка банка а.д. Бања Лука је преузела филијале Инвест банке а.д. Београд заједно са пословним простором и запосленим радницима. Стога је број запослених радника у Бањалучкој банци повећан за 41 преузетог радника.

Број запослених радника значајно је повећан и у Развојној банци (50), која у структури укупног броја запослених има 76 радника на одређено вријеме.

Развојна банка иначе има највећи број запослених (1.362) од којих већина ради на пословима платног промета.

Вишак запослених, а и неодговарајућу квалификациону структуру има и већина старих државних банака, које су унаточ томе у току 1999.године повећале број запослених за 118 радника. На ове банке односи се чак 97,13% од укупног броја запослених.

Више од половине укупног броја радника (2.262) има средњу стручну спрему, а само 17% радника има ВСС која се углавном захтијева због све веће сложености банкарских послова.

2. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА БАНАКА

Надзор над пословањем банака, као један од основних задатака Агенције, спроводи се контролом у самој банци, али исто тако и контролом извјештаја које банке достављају Агенцији и то:

1. Биланс стања банака (мјесечно)
2. Рекласификовани биланс стања и успјеха банака (tromјесечно)
3. Извјештај о класификацији билансне и ванбилансне активе банака (tromјесечно)
4. Извјештај о адекватности капитала и другим елементима прописаним чл. 26. и 27. Закона о банкама (tromјесечно).

Осим ових користе се и сви остали расположиви подаци као што су: извјештај о дневној ликвидности банака, ревизорски извјештаји, као и извјештаји других институција.

2.1. БИЛАНС СТАЊА

Укупна актива банака са 30.09.1999.године износила је 3,1 милијарда КМ, од чега је 2,7 милијарди билансна и 323 милиона ванбилансна актива.

Структуру активе и пасиве банака можемо сагледати из следећег прегледа:

Рекласификовани биланс стања банака

(у 000 КМ)

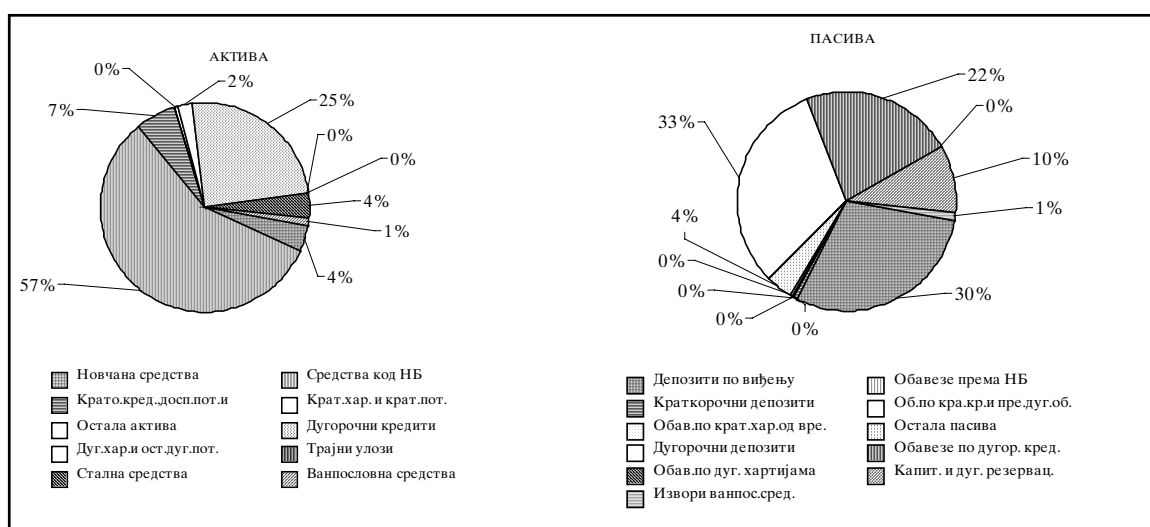
ЕЛЕМЕНТИ	31.12.1998.		30.09.1999.		ИНДЕКС 99/ 98
	Износ	Учешће	Износ	Учешће	
БИЛАНСА					
I АКТИВА					
A-1 Новчана средства	137.290	5	117.578	4	86
A-2 Средства код НБЈ	1.530.873	59	1.554.998	57	102
A-3 Кр.кред.,досп.пот.и пр.дос.дуг.пот.	134.390	5	178.791	7	133
A-4 Крат.хар. и крат.пот.	19.454	1	9.060	0	47
A-5 Остала актива	27.104	1	60.192	2	222
A-6 Дугорочни кредити	616.246	24	676.206	25	110
A-7 Дуг.хар.и ост.дуг.пот.	1.500	0	1.509	0	101
A-8 Трајни улози	2.428	0	2.492	0	103
A-9 Стална средства	96.497	4	108.333	4	112
A-10 Ванпословна средства	24.730	1	28.047	1	113
УКУПНО: (A-1 до A-10)	2.590.511	100	2.737.206	100	106
A-11 Ванбилансна актива	172.945		323.113		187
СВЕУКУПНО: (бил. и ванбил.)	2.763.455		3.060.319		111
II ПАСИВА					
П-1 Депозити по виђењу	793.570	31	815.379	30	103
П-2 Обавезе према НБ	2.588	0	954	0	37
П-3 Краткорочни депозити	10.186	0	10.660	0	105
П-4 Об.по кра.кр.и пре.дуг.об.	17.595	1	12.129	0	69
П-5 Обав.по крат.хар.од вре.	10.030	0	8.629	0	86
П-6 Остала пасива	69.425	3	101.796	4	147
П-7 Дугорочни депозити	864.243	33	869.848	32	101
П-8 Обавезе по дугор. кред.	564.494	22	615.458	22	109
П-9 Обав.по дуг. хартијама	0	0	0	0	0
П-10 Капит. и дуг. резервац.	236.734	9	275.662	10	116
П-11 Извори ванпос.сред.	21.646	1	26.691	1	123
УКУПНО: (П-1до П-11)	2.590.511	100	2.737.206	100	106
П-12 Ванбилансна пасива	172.945		323.113		187
СВЕУКУПНО: (бил. и ванбил.)	2.763.455		3.060.319		111

Укупна билансна актива већа је за 297 милиона КМ у односу на крај године, али је структура aktive готово идентична.

У структури active констатујемо повећање учешћа краткорочних кредита за 2 и дугорочних кредита за по 1 проценат, што наговјештава позитиван тренд у развијању кредитне активности као основне активности банкарства.

За девет мјесеци актива банака порасла је за 6% у односу на стање 31.12.1998.године. Раст active забиљежен је у првом и трећем кварталу, док је стање active са 30.06.1999.године на истом нивоу као са 31.03.1999.године. Овај раст active не може се сматрати задовољавајућим.

РЕКЛАСИФИКОВАНИ БИЛАНС СТАЊА БАНАКА 30.09.1999.год.

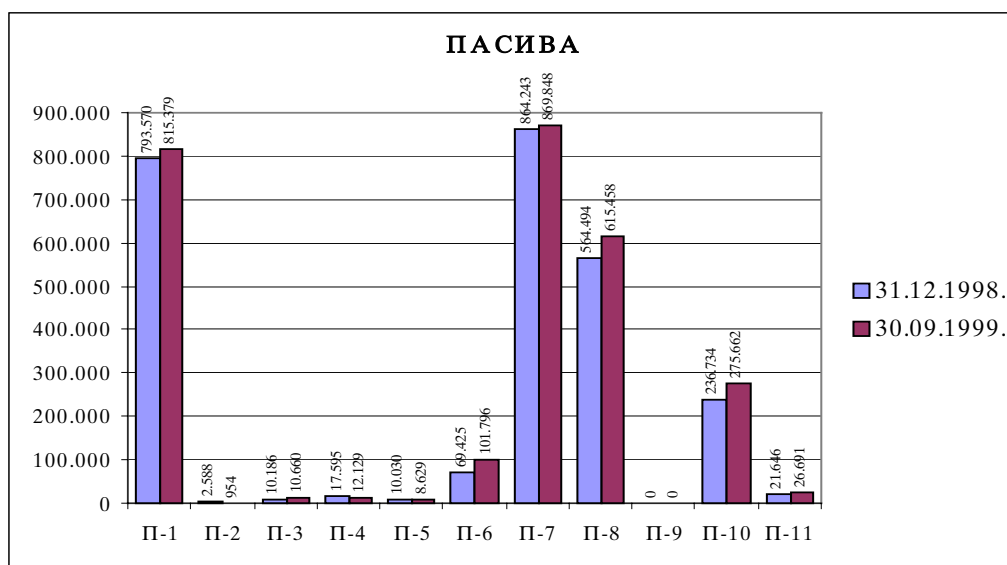
Структура биланса банака и даље је једнако проблематична, с обзиром да су најзначајније ставке у билансу и даље депонована стара девизна штедња (57%) и дугорочни девизни кредити (22%), што заједно чини 79% укупне active као неактивне. Највећи дио ове active ће бити преузет од стране државе као пасивне и неутралне ставке, усвајањем програма приватизације за претежно државне банке. Тиме ће биланси бити сведени на реалну вриједности и неупоредиво већи квалитет.

Укупна ванбилансна активна износи 323 милиона КМ и повећана је за 87% у односу на почетак године. Највећа ставка (86,2 мил. КМ), односи се на банку у којој је управо у току процес одузимања дозволе.

Структура пасиве је иста као и крајем године, а ни по кварталима није било битнијих промјена.

2.1.1. Пасива банака

Структура пасиве види се из следећег графика:

П-1 Депозити по виђењу

П-2 Обавезе према НБ

П-3 Краткорочни депозити

П-4 Об.по кра.кр.и пре.дуг.об.

П-5 Обав.по крат.хар.од вре.

П-6 Остала пасива

П-7 Дугорочни депозити

П-8 Обавезе по дугор. кред.

П-9 Обав.по дуг. хартијама

П-10 Капит. и дуг. резервац.

П-11 Извори ванпос.сред.

Пасива банке оптерећена је старом девизном штедњом и обавезама по дугорочним кредитима који ће приватизацијом банака бити искњижени из биланса банака и тек тада ће се моћи реално сагледати стање извора у банкама.

Стање и кретање депозита у унутрашњем платном промету види се из следећег приказа:

Стање депозита банака
(у унутрашњем платном промету)
за период децембар 1998.-септембар 1999.године

Р/б	МЈЕСЕЦ	ДИН	КМ	УКУПНО (КМ)
1.	Децембар 1998.	364.739.051	9.258.906	70.048.749
2.	Јануар	428.680.248	17.970.029	89.416.737
3.	Фебруар	428.825.064	24.066.512	74.516.518
4.	Март	402.293.550	44.320.580	91.649.233
5.	Април	358.171.440	44.002.865	79.931.344
6.	Мај	372.254.277	53.885.935	89.338.723
7.	Јуни	333.667.893	65.223.177	97.001.071
8.	Јули	332.006.751	74.636.662	106.256.353
9.	Август	355.708.633	83.145.368	112.787.754
10.	Септембар	340.446.492	81.607.862	105.925.468

Крајем 1998.године стање депозита било је 70.048.748 КМ (укупно), од чега су динарски депозити били 364.739.051 дин (60,7 мил. КМ), а депозити у КМ 9.258.906.

Према томе, укупни депозити (у унутрашњем платном промету) за 9 мјесеци ове године повећани су за 51,3% у односу на почетак године. При томе су динарски депозити са 60,7 мил. КМ смањени на 21,3 мил. КМ, а депозити у КМ су повећани са 9,2 мил. КМ на 81,6 милиона КМ. Ово је последица познатих догађаја везаних за платни промет у динарима, те ратних услова у Савезној Републици Југославији с једне стране, те ширења употребе КМ у унутрашњем платном промету.

У ратном периоду дошло је до наглог пада појединих пословних активности банака, а једна од њих су послови са становништвом.

У том сегменту пословања банака престало се са било каквим обликом одобравања кредита физичким лицима, ограничавањем је рад са чековним рачунима грађана и кредитним картицама, што је све скупа додатно утицало на повлачење штедних улога из банака.

Штедни улози у том периоду и у периоду после рата сведени су на симболичан износ извора средстава банака, који се углавном односе на исплату личних доходака и пензија и веома кратко се задржавају на рачунима банака.

Преглед стања нове штедње становништва
у банкарству Републике Српске

- у 000 КМ -

Ред. број	О П И С	31.12.98.	31.03.99.	30.06.99.	30.09.99.
1.	ПО ВИЂЕЊУ				
	1. У динарима	14.039	6.038	7.669	4.924
	2. У КМ	177	567	3.563	2.759
	3. У девизама	9.627	9.595	11.109	9.149
	УКУПНО: 1	23.843	16.200	22.341	16.832
2.	ОРОЧЕНА				
	1. У динарима	50	42	1	12
	2. У КМ	0	1	43	53
	3. У девизама	15	697	521	977
	УКУПНО:	65	740	565	1.042
3.	УКУПНО (1+2)	23.908	16.940	22.639	17.612

Све до повратка штедње у банке, што би довело до значајног раста квалитетних депозита у банкама, не можемо имати стабилно банкарство као подршку укупног привредног раста Републике Српске.

Структура пасиве банака и даље је незадовољавајућа и није се битније промијенила у односу на стање крајем године. Значајан раст депозита не постоји, а учешће капитала и дугорочних резерви је испод законом одређеног минимума од 20% (износи 10%).

2.1.2. Квалитет активе

Квалитет активе оцјењује се на основу Одлуке о класификацији билансне и ванбилансне активе. Оцјену врши сама банка тромјесечно и свој извјештај доставља Агенцији. Приликом контроле банака оцјену квалитета активе изврше и супервизори Агенције. Исто тако оцјену квалитета активе врше и ревизори банака, приликом ревизије завршног рачуна коју је банка обавезна да достави Агенцији.

Класификација билансне и ванбилансне активе банака
са стањем на дан 30.09.1999.

- у 000 КМ -

Ред. бр.	Ознака обр. КА	ВРСТА ПОТРАЖИВАЊА	Некласификовано	ОЗНАКА КЛАСИФИКАЦИЈЕ					УКУПНО
				А	Б	Ц	Д	Е	
1.	(А)	Кредити	0	358.415	214.433	86.207	30.179	90.733	79.967
2.	(Б)	Камате и накнаде	0	10.803	5.711	3.033	1.181	476	21.204
3.	(Ц)	Пласмани укупно (1+2)	0	369.218	220.144	89.240	31.360	91.209	801.171
4.	(Д)	Ризична ванбилансна актива	0	102.919	13.672	2.078	7.312	14.877	140.858
5.	(Е)	Укупна излож. кред.ризик (3+4)	0	472.137	233.816	91.318	38.672	106.086	942.029
6.	(III)	Остала ризична билансна актива	0	123.464	16.179	2.172	0	1.178	142.993
7.	(Ф)	Уку. ризич.бил. и бан.бил.акт.(5+6)	0	595.601	249.995	93.490	38.672	107.264	1.085.022
8.	(Г)	Укупна актива која се некласифик.	1.975.297	0	0	0	0	0	1.975.297
9.	(Х)	Укупна бил. и ванбил. акт. (7+8)	1.975.297	595.601	249.995	93.490	38.672	107.264	3.060.319
10.	(В)	Потре.рез.за потен.кред.губитке	0	0	0	46.747	29.004	107.264	183.015

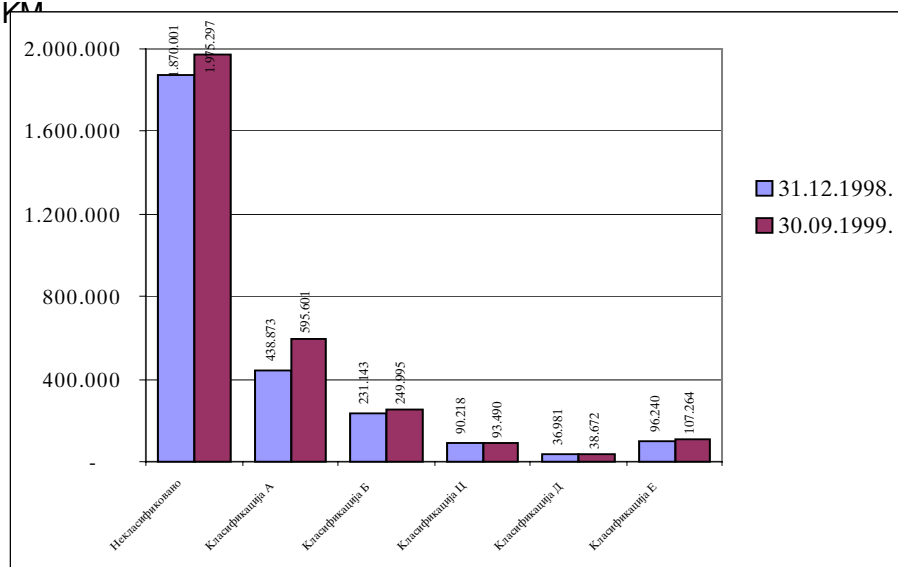
Табела је рађена на основу извјештаја који достављају банке.

Треба напоменути да се приликом контроле банака врши класификација од стране супервизора Агенције и у већини случајева је строжија од исте коју је урадила сама банка.

Од укупне активе у износу од 3,060 милијарде КМ, највећи дио (1,975 милијарди) односи се на активу која се не класификује.

Највећи дио некласификоване активе односи се на стару девизну штедњу (57% укупне активе), која ће бити регулисана преузимањем обавеза од стране државе приликом приватизације банака.

Класификована актива са 30.09.1999.године износи 1,085 милијарде КМ и састоји се од ванбилансне активе у износу од 142,9 милиона КМ и билансне активе у износу од 942 милиона КМ.

Ранија констатација да је квалитет активе у банкама незадовољавајући и даље остаје.

Све до приватизације банака, када ће из активе бити уклоњено, не само стара девизна штедња и стари девизни кредити, већ и остали некавалитетни пласмани (Ц, Д и Е), неће бити значајније промјене у структури и квалитету активе.

Према садашњем прегледу, потребне резерве за потенцијалне кредитне губитке износе 183 милиона КМ.

С обзиром да према садашњим важећим прописима банке нису биле обавезне да ове резерве формирају на терет прихода, а што би било у складу са међународним стандардима, финансијски резултат је нереално исказан.

2.1.3. Капитал

Укупан капитал у банкама са 30.09.1999.године износи 275,4 милиона КМ и већи је за 16% од капитала крајем године (236 милиона КМ). У структури капитала нема суштинских промјена.

Преглед трајног и нето капитала банака

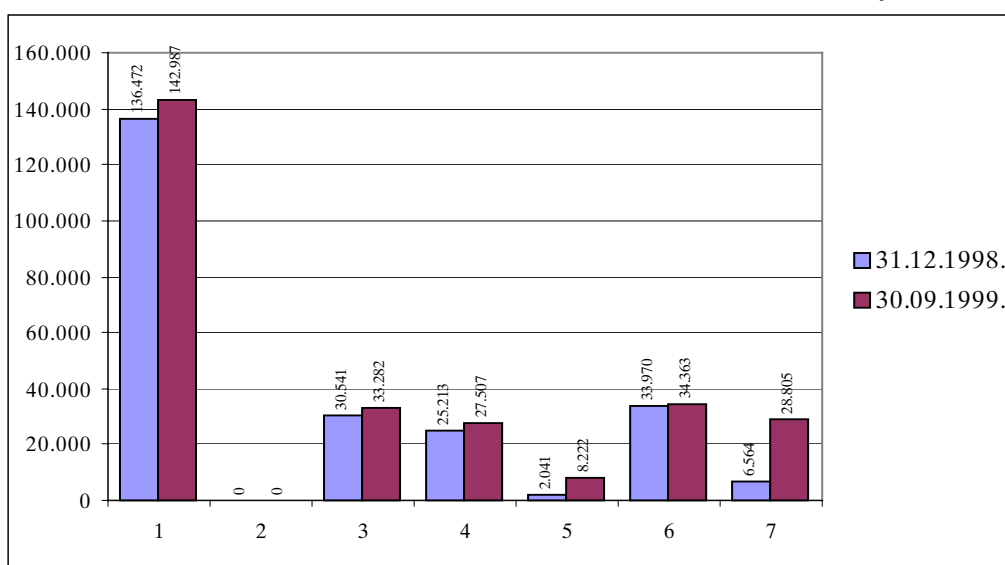
- у 000 КМ -

Р/б	ЕЛЕМЕНТИ	31.12.1997.		31.12.1998.		30.09.1999.		Индекс 98/97	Индекс 99/98
		Износ	Уч.	Износ	Уч.	Износ	Уч.		
I	<u>Трајни капитал, у томе:</u>								
	1. Акционарс. главница	109.584	59	136.472	58	142.987	52	125	105
	2. Повећ. вриј. акција	405	0	0	0	0	0	0	0
	3. Резерве	39.587	21	30.541	13	33.282	12	77	109
	4. Посебне резерве	23.030	12	25.213	11	27.507	10	109	109
	5. Ревалор. резерве	46	0	2.041	1	8.222	3	4.460	403
	6. Паушално резервис.	12.043	6	33.970	14	34.363	12	282	101
	7. Добит	1.048	1	6.564	3	28.805	10	626	439
	УКУПНО:	185.742	100	234.801	100	275.166	100	126	117
II	<u>Одбитне ставке:</u>								
	1. Уписани, а неупл. кап.	2.111	30	497	11	165	3	24	33
	2. Трајни улози	708	10	2.428	54	2.492	44	343	103
	3. Сопствена учешћа	0	0	0	0	0	0	0	0
	4. Губитак	4.156	60	1.555	35	2.983	53	37	192
	УКУПНО:	6.976	100	4.480	100	5.640	100	64	126
III	Капитал (I-II)	178.767		230.321		269.526		129	117
IV	Потребне резервације за потенцијалне губит.	193.924		172.409		183.013		89	106
V	Нето капитал (III-IV)	-15.157		57.912		86.513		-382	149
ПРЕГЛЕД РИЗИЧНЕ АКТИВЕ БАНАКА									
VI	<u>Укупна ризична актива</u>								
	1. Укуп. билан. риз. акт.	801.797	86	919.251	88	1.059.131	86	115	115
	2. Укуп. ванбил. риз. акт.	131.239	14	127.967	12	175.470	14	98	137
	УКУПНО:	933.036	100	1.047.218	100	1.234.601	100	112	118
VII	<u>Одбитне ставке:</u>								
	1. Трајни улози	708	0	2.428	1	2.492	1	343	103
	2. Потребне резерве за потенцијалне губитке	193.924	100	172.155	99	183.013	99	89	106
	УКУПНО:	194.632	100	174.583	100	185.505	100	90	106
VIII	Нето ризична актива (VI-VII)	738.404		872.635		1.049.096		118	120

Повећање је забиљежено код акционарског капитала јер имамо једну банку више, те код резерви, посебних резерви (9%) и ревалоризационих резерви (303%). Укупна добит коју су банке исказале износи 28,9 милиона КМ и знатно више од добити исказане за шест мјесеци ове године, што се види из следећег приказа:

ТРАЈНИ КАПИТАЛ БАНАКА

- у 000 КМ -

1. Акционарска главница	5. Ревалоризационе резерве
2. Повећање вриједности акција	6. Паушално резервисање
3. Резерве	7. Добит
4. Посебне резерве	

Укупан губитак у банкама износи 1,3 милиона КМ и већи је од губитка исказаног за 6 мјесеци (1,1 милион КМ), али и од губитка за прошлу годину (626 милиона КМ).

У извјештају о пословању банака за 6 мјесеци констатовали смо да су финансијски резултати само наизглед добри због привременог обрачуна и расподеле, те закључујемо да се овакав тренд и даље наставља.

Нето капитал од 86,5 мил. КМ је већи за 19,9 мил. КМ него крајем прошле године (66,6 мил. КМ). Такође је повећан износ потребних резерви за потенцијалне кредитне губитке.

Банка је обавезна да обезбиједи да учешће капитала у укупној пасиви не буде мање од 20%

Овај услов испуњава 9 банака, а просјечан показатељ износи 10%.

И овај проблем ће великим дијелом бити ријешен чишћењем биланса у поступку приватизације банака, а такође и новим Законом о банкама, у којем је предвиђен већи цензус за оснивање банака (5 милиона КМ, а до сада је био 1,5 милион \$).

Веома значајан елемент за сагледавање капитала јесте стопа адекватности капитала која по садашњим прописима мора да износи најмање 8%.

Просјечна стопа адекватности капитала као однос нето капитала и укупне ризиком пондерисане активе у овом периоду износи 25%. Да би смо добили што реалнију слику адекватности капитала укупног банкарства при рачунању просјечног показатеља нису узете двије банке са негативним нето капиталом. Негативан нето капитал је произашао услед већег износа потребне резерве за потенцијалне кредитне губитке од самог капитала. Стопу адекватности капитала од 8% не испуњавају 3 банке. Код осталих банака показатељ је различит и креће се у распону од 9% до 148%. Овако високи показатељи адекватности капитала јављају се код нових банака због мале кредитне активности, а тиме и ниске активе.

Анализа је рађена на основу адекватности капитала коју утврђује сама банка, док се коначна оцјена адекватности капитала сваке банке најбоље може утврдити контролом супервизора у самој банци.

Преглед релативних односа дајемо у следећој табели:

Р/б	О П И С	31.12.98.	31.03.99.	30.06.99.	30.09.99.
1.	Акционарски капитал / Укупни капитал	59,23%	56,04%	58,77%	53,05%
2.	Укупни капитал / Укупна актива	8,89%	9,22%	9,19%	9,85%
3.	Укупна ризична актива/Укупни капитал	454,68%	448,93%	475,15%	458,06%
4.	Укупна ризична актива / Укупна актива	40,43%	41,39%	43,66%	45,10%

Релативни показатељи пословања банака
са стањем на дан 30.09.1999.године

РЕЛАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА	БАНКЕ КОЈЕ УСЛОВЕ ПОСЛОВАЊА			
	Задовољиле		Нису задовољиле	
	Број	%	Број	%
1. Адекватност капитала (мин. 8)	15	83	3	17
2. Учешће капитала у пасиви (мин. 20%)	9	50	9	50
3. Учешће средстава становништва у пасиви (макс. 50%)	11	61	7	39
4. Однос краткорочних пласмана и извора (мин. 100%)	16	89	2	11
5. Однос девизне пасиве и активе (95%-105%)	8	44	10	56
6. Коефицијент великих кредита (макс. 80%)	14	78	4	22
7. Коефицијент трајних улагања у предузећа (макс 15%)	18	100	0	0
8. Коефицијент трајних улагања у банке (макс. 51%)	18	100	0	0
9. Коефицијент улагања у основна средства (макс. 20%)	8	44	10	56

Према овом прегледу можемо констатовати да само два прописана услова испуњавају све банке.

Стање усклађености пословања сваке банке појединачно са прописаним условима показује следеће:

- све услове испуњава 1 банка
- један услов не испуњава 5 банака
- два услова не испуњава 3 банке
- три услова не испуњава 5 банака
- четири услова не испуњавају 3 банке
- пет услова не испуњавају 1 банка.

Напомињемо да све или скоро све услове испуњавају тек основане банке које још немају праве банкарске активности и наслијеђене проблеме из прошлости.

2.2. БИЛАНС ПРИХОДА И РАСХОДА

Укупан приход банака за девет мјесеци ове године износи 140 милиона КМ.

Биланс успјеха банака

(у 000 КМ)

О П И С	Стање 31.12.1998.		Стање 30.09.1999.		ИНДЕКС 99/98
	Износ	Учешће	Износ	Учешће	
I ПРИХОДИ					
1. Пословни приходи	50.409	24	48.543	35	96
- накнаде ПР-2	44.563	21	44.303	32	99
- остало ПР-2 (1)	5.846	3	4.240	3	73
2. Приходи од финансирања	129.174	60	59.749	43	46
- приходи од камата ПР-1 (1)	80.401	38	41.784	30	52
- приходи од курс.разлика	42.365	20	16.210	12	38
- остали прих.од финан. ПР-2 (3)	6.395	3	1.755	1	27
- приходи од ревалоризац. ПР-3	13	0	0	0	0
3. Ванредни приходи ПР-2 (4)	34.215	16	31.794	23	93
4. Капитални добици ПР-2 (5)	23	0	1	0	4
УКУПНИ ПРИХОДИ	213.821	100	140.087	100	66
II РАСХОДИ					
1. Мат.трош. и бруто зараде РА-2 (1)	33.318	17	28.782	26	86
2. Нематеријални трошкови	43.858	22	40.606	37	93
- накнаде за банк. услуге РА-1 (2)	5.774	3	4.771	4	83
- нематериј. трошкови РА-2 (2)	31.032	15	29.807	27	96
- порези и допр. који не зависе од.ре.пос. РА-5	7.052	4	6.028	5	85
3. Расходи финансирања	96.800	48	35.271	32	36
- камате РА-1 (1)	44.478	22	11.574	10	26
- нега. курсне разлике РА-2 (3)	0	0	1.488	1	
- отп. и исп. ври.ненап.пот. РА-3	28.261	14	16.105	15	57
- остали рас.од финан.РА-2 (4)	714	0	228	0	32
- расходи ревалоризације РА-4	23.348	12	5.876	5	25
4. Ванредни расходи РА-2 (5)	27.453	14	6.145	6	22
5. Капитални губици РА-2 (6)	5	0	58	0	1.160
УКУПНИ РАСХОДИ	201.433	100	110.862	100	55
III ИЗДВ. ПРИХОДА У ПОС. РЕЗЕРВУ	7.312		1.503		21

Приходи од камата, као основне дјелатности банке, чине 30% укупних прихода, што је мање него крајем претходне године (38%). Та чињеница указује не само да се банке у недовољној мјери баве кредитирањем као примарном активности, већ и да је тренд негативан, односно да се та активност још смањује.

Стога се повећавају приходи од накнада, тако да њихово учешће у укупном приходу сада износи 32%, и значајно је повећано у односу на претходну годину (21%).

Учешће прихода од курсних разлика у укупним приходима је смањено са 20% на 12%, углавном због смањеног учешћа количине динара у платном промету.

Укупни трошкови за овај период износе 110,8 мил. КМ. У структури трошкова највећи раст имају нематеријални трошкови (са 15% на 37%). Највећи дио овог износа односи се на укалкулисана дугорочна резервисања нематеријалних улагања, те остала лична примања (регрес, зимница и сл.).

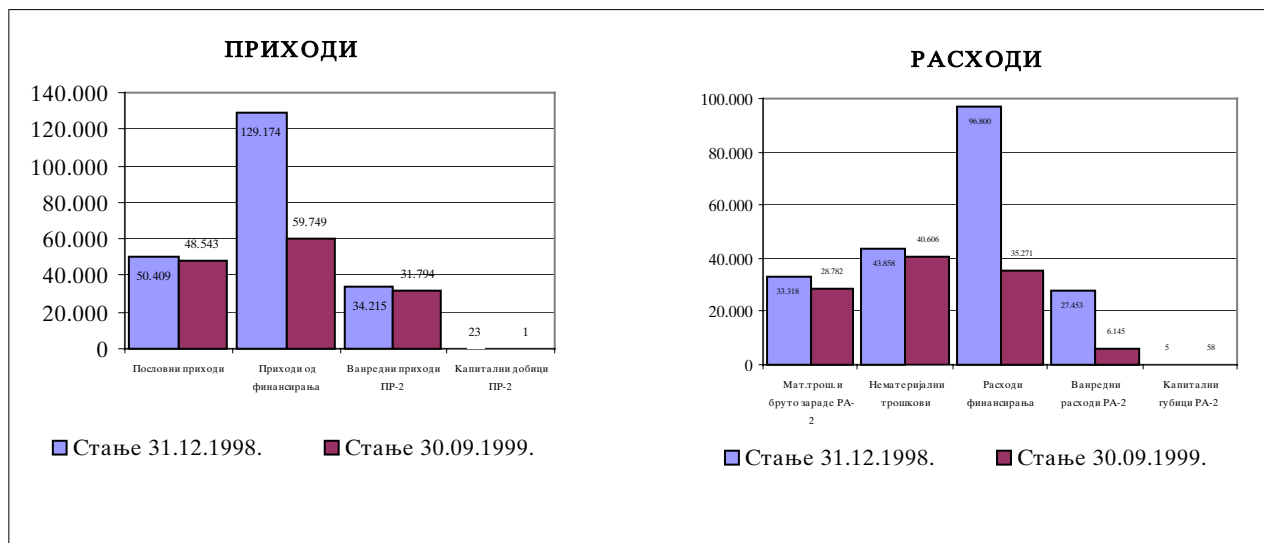
И материјални трошкови и бруто зараде биљеже велики раст у структури трошкова (са 17% на 20%), што значи да се побољшавају материјални услови рада у банкама. Смањено учешће у укупним расходима имају камате (са 22% на 10%), што поново потврђује чињеницу да се банке не баве основном дјелатношћу, тј. узимањем депозита и давањем кредита.

Укупни приходи су за 35,2 мил. КМ већи од расхода, што чини нето приход прије опорезивања.

Укупно остварена добит износи 28,5 мил. КМ, али је забрињавајућа чињеница да су двије банке оствариле губитак у износу од 1,31 милиона КМ и то:

- Поштанска штедионица Бања Лука у износу од 1,27 милиона КМ,
- Приједорска банка Приједор у износу од 0,04 милиона КМ.

БИЛАНС УСПЈЕХА БАНАКА

Преглед остварених просјечних релативних показатеља

Р/б	Опис	31.12.98.	31.03.99.	30.06.99.	30.06.99.
		%	%	%	%
1.*	УКУПАН ПРИХОД/ УКУПНА АКТИВА	8,25	5,47	6,36	6,82
2.	НЕТО ПРИХОД/ УКУПНА АКТИВА	1,65	2,21	1,14	2,00
3.	НЕТО ПРИХОД/ УКУПНИ КАПИТАЛ	18,57	23,99	12,42	20,34
4.	НЕТО ПРИХОД/ АКЦИОНАРСКИ КАПИТАЛ	31,34	42,81	21,12	38,35
5.	ПРИХОД ОД КАМАТА/ УКУПНА АКТИВА	3,10	2,05	2,01	2,04
6.	ПРИХОД ОД НАКНАДА/ УКУПНА АКТИВА	1,72	1,73	1,98	2,16
7.	МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ И БРУТО ЗАРАДА/ УКУПНА АКТИВА	1,29	1,13	1,47	1,40

Већ на први поглед на остварене просјечне релативне показатеље можемо примијетити одређене нелогичности.

* Због ујоредивости података са стањем крајем године, елементи биланса успјеха са 30.09.1999. године приказани су на годишњем нивоу

Велике промјене релативних показатеља у малом периоду (3 мјесеца), указују на неадекватност финансијског извјештавања и нереалност финансијског резултата.

Ако погледамо поврат на активу као основни показатељ профитабилности пословања, видимо да је на крају године био 1,65%, за прва 3 мјесеца ове године 2,21%, а за 6 мјесеци ове године 1,14%, а са 30.09.1999.године 2,00%, што значи да је за последња 3 мјесеца значајно повећан.

Према свјетским стандардима од 1%, наше банке би и даље биле профитабилне кад би показатељ имао позитиван тренд раста и да су банке издвојиле резерве за потенцијалне кредитне губитка на терет прихода, а што би било у складу са међународним стандардима.

Релативни однос нето каматна добит/укупна актива, такође има тренд погоршања. Крајем године је био 3,1%, за три мјесеца ове године 2,05%, а за шест мјесеци ове године 2,01%, а за III квартал 2,04%. Чињеница да је свјетски стандард 4-5% показује ранију констатацију да банке велики дио прихода стичу на основу накнада и провизија, а не на основу кредита као примарне активности.

Постотак поврата на акционарски капитал исто тако има различито кретање. Крајем године је био 31,34%, затим 42,81% за 3 мјесеца ове године, да би за 6 мјесеци био смањен на 21,12%, а у III кварталу 38,35%. Иако је и даље изнад међународног стандарда (12-15%), резултат је не само нереалног финансијског резултата, већ и недовољне капитализације наших банака.

III ЗАКЉУЧАК

Почетак реформе и њени проблеми у прилагоджавању тржишном пословању су основне карактеристике банкарског система Републике Српске.

Узроци су многобројни. Многи су наслијеђени из прошлости (стара девизна штедња, девизни дугови, вишак радника и сл.), а неки су и сада актуелни (послијерајна економија, транзиција, неусклађеност са међународним стандардима, актуелна ситуација у Савезној Републици Југославији и сл.).

Остале карактеристике банкарског система су следеће:

- већински капитал у банкама је државни;*
- нове приватне банке веома брзо изграђују организацију и значајнији обим послова;*
- висок ниво неактивне активне због незавршеног процеса приватизације;*
- укупан број запослених радника од 3.732 је превелики за ово тржиште, а ни квалификациона структура није одговарајућа;*
- само једна банка има 1.362 радника, од чега већина ради на пословима платног промета;*
- највећи акционари државних банака су велика државна предузећа која су истовремено и највећи дужници;*
- још није успостављено повјерење у банкарском систему, као главни услов за поврат штедње у значајнијем обиму;*

С обзиром да је штедња грађана најквалитетнији дио масе и услов за развој здравог банкарског система, враћање повјерења у банке рјешавањем старе девизне штедње у посилу приватизације банака, зајим стварање регулативе усклађене са међународним стандардима, осигурање дејозити штед. биће кључни задаци у будућности.

Приватизација државног капитала у банкама треба не само да прекине нездраву везу између дужника и акционара банке, већ и да разријеш велики проблем неактивне активне (стара девизна штедња и ино-дугови), без чега нема равоја тих банака.

Усвајање новог Закона о банкама ствара услове за наставак реформе и усклађивање наше регулативе са међународним стандардима. Агенција је дужна ове пројекте донијети у року од 6 мјесеци од усвајања Закона о банкама.

Усвајањем Закона о измјенама и допунaма Закона о електронском трговини, стиоврена је законска могућност да послове електроног трговина обављају банке које испуњавају услове прописане од Агенције, и тиме заочетна реформа у још једном правцу значајном за банкарски систем. И у овом подручју Агенцију очекују значајни задаци и ци:

- утврђивање критерија за давање дозвола банкама за обављање електроног трговина;
- оцена испуњавања услова за обављање електроног трговина и давање дозвола банкама за обављање испог; те
- праћење испуњавања услова за обављање електроног трговина кроз супервизију банака.

Важно је напоменути и да ће због наставка реформе бити неопходно доношење Закона о измирењу обавеза по основу старе девизне штедне грађана, као и Закона о осигурању депозита у банкама као важне полуге за враћање повјерења у банкарски систем Републике Српске.

П Р И Л О З И

Прилог бр. 1.	Основни подаци о банкама у Српској
Прилог бр. 2	Рекласификовани биланс успјеха банака
Прилог бр. 3	Преглед остварених просјечних показатеља
Прилог бр. 4	Подаци о запосленим у банкама Српске

СПИСАК БАНАКА
30.09.1999.године

- у 000 КМ -

Р/Б	Б А Н К А	СЈЕДИШТЕ	АДРЕСА	БРОЈ ТЕЛЕФОНА	БРОЈ ТЕЛЕФАКСА	30.09.1999.		БРОЈ ЗАПОС- ЛЕНИХ
						АКТИВА	КАПИТАЛ	
1.	Бањалучка банка ад Б.Лука	Бања Лука	М.Бурсаћ 7	078/212-140	212-830	606.044	56.553	661
2.	Агропром банка ад Б.Лука	Бања Лука	Књаза Милоша 19	078/33-611	44-181	56.183	9.610	78
3.	Кристал банка ад Б.Лука	Бања Лука	И.Ф.Јукића 9	078/212-930	212-878	545.841	35.633	361
4.	Привредна банка ад Градишка	Градишка	Видовданска бб	078/813-333	813-205	75.865	8.783	94
5.	Привредна банка ад Добој	Добој	Светог Саве 1	074/41-544	41-662	573.591	36.108	168
6.	Приједорска банка ад Приједор	Приједор	Вожда Карађорђа 9	079/212-311	211-840	322.594	12.623	221
7.	Семберска банка ад Бијељина	Бијељина	Карађорђева 3	076/471-588	472-247	79.900	6.387	141
8.	Привредна банка ад С.Сарајево	Пале	Доброслава Јевтића 14	071/786-809	786-805	429.547	28.976	446
9.	Нова банка ад Бијељина	Бијељина	Светог Саве бб	076/471-094	401-410	13.982	1.966	26
10.	West банка ад Лакташи	Лакташи	Карађорђева бб	078/832-174	832-042	3.796	2.811	4
11.	Привредна банка ад Брчко	Брчко	М.Агановића 2	076/204-222	204-055	89.160	1.330	39
12.	Екватор банка ад Бања Лука	Бања Лука	М.Бурсаћ 2	078/217-920	211-757	19.958	4.684	19
13.	Развојна банка ад Бања Лука	Бања Лука	Бана Милосављевића 4	078/212-012	217-575	124.056	44.354	1.362
14.	Голд банка ад Бања Лука	Бања Лука	Краља Алфонса XIII/22	078/42-114	37-100	91.138	4.731	7
15.	Поштанска штедионица ад Б.Лука	Бања Лука	Карађорђевића 61	078/211-433	211-555	6.979	3.750	54
16.	Бобар банка а.д. Бијељина	Бијељина	Филипа Вишњића 211	076/472-490	472-898	4.373	3.322	8
17.	ВБ банка а.д. Бања Лука	Бања Лука	К.Петра Карађ. бр. 103	078/212-678	212-078	10.967	4.518	24
18.	Цептер-комерц банка а.д. Б.Лука	Бања Лука	Браће Мажар 68	078/215-757	215-771	6.345	3.387	19
	УКУПНО:					3.060.319	269.526	3.732

РЕКЛАСИФИКОВАНИ БИЛАНС УСПЈЕХА БАНАКА

- 000 КМ-

Позиција	ЕЛЕМЕНТИ БИЛАНСА	31.12.1998.	30.09.1999.	ИНДЕКС (4/3)
		Износ	Износ	
1	2	3	4	5
ПР-1	Приходи по осн. кам. и накнада	124.964	86.084	69
РА-1	Расходи по осн.кам и накнада	50.251	16.345	33
	Нето приход од кам и накнада	74.713	69.739	93
ПР-2	Остали приходи	88.843	53.999	61
	УКУПНИ ПРИХОДИ	163.556	123.738	76
РА-2	Остали расходи	92.521	66.511	72
РА-3	Отпис и исп.ври.ненапл.пот.	28.261	16.105	57
	НЕТО ПРИХОД	42.774	41.122	96
ПР-3	Приходи ревалоризације	13	0	0
РА-4	Расходи ревалоризације	23.348	5.875	25
	Разлика прихода и расхода прије законских обавеза	19.440	35.247	181
РА-5	Законске обавезе	7.052	6.026	85
	Разлика прихода и расхода послије законских обавеза	12.388	29.221	236
	Промјена вриј. зал.у обрач.пер.	0	0	0
	Издавање прих.и рас. у пос.рез.	7.312	1.503	21
	Остварена добит	5.076	28.993	571
	Порези и допр. из добити	540	447	83
	Добит за распоређивање	5.162	28.584	554
	Губитак	626	1.313	210

ПРЕГЛЕД ОСТВАРЕНИХ ПРОСЈЕЧНИХ ПОКАЗАТЕЉА
НА НИВОУ БАНКАРСТВА

РЕЛАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА	31.12.98.	31.03.99.	30.06.99.	31.09.99.
	%	%	%	%
1. Адекватност капитала (мин. 8)	26	26	24	25
2. Учешће капитала у пасиви (мин. 20%)	8	9	9	10
3. Учешће средстава становништва у пасиви (макс. 50%)	57	56	56	55
4. Однос краткорочних пласмана и извора (мин. 100%)	205	203	203	186
5. Однос девизне пасиве и активе (95%-105%)	95	95	95	96
6. Коефицијент великих кредита (макс. 80%)	167	154	158	153
7. Коефицијент трајних улагања у предузећа (макс 15%)	1	0,96	0,90	1
8. Коефицијент трајних улагања у банке (макс. 51%)	11	0,10	0,10	0
9. Коефицијент улагања у основна средства (макс. 20%)	42	39	43	40

УКУПАН БРОЈ И КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА
ЗАПОСЛЕНИХ У БАНКАМА
СТАЊЕ НА ДАН 30.09.1999.године

Ред. бр.	БАНКЕ	КВАЛИФИКАЦИЈА ЗАПОСЛЕНИХ							УКУП-НО	учешће у укуп.банк.
		НС	КВ	ВКВ	ССС	ВШС	ВСС	МР		
1.	Бањалучка банка Б.Лука	30	30	6	413	83	98	1	661	17,71
2.	Кристал банка Б. Лука	30	5	4	228	23	71	0	361	9,67
3.	Агропром банка Б.Лука	3	2	1	37	10	24	1	78	2,09
4.	Семберска банка Бијељ.	13	8	1	86	10	23	0	141	3,78
5.	Привредна бан. Градишка	6	1	0	60	6	21	0	94	2,52
6.	П.Б. АД Сарајево	27	1	2	304	45	67	0	446	11,95
7.	Развојна банка Б.Лука	119	42	21	767	175	234	4	1362	36,50
8.	Прив.бан. Добој	16	2	1	107	16	25	1	168	4,50
9.	Приједорска б. Приједор	14	3	160	3	19	22	0	221	5,92
10.	Прив. бан. Брчко	5	3	0	16	4	11	0	39	1,05
11.	Експорт бан. Бијељина	1	0	0	6	8	10	1	26	0,70
12.	Вест банка Лакташн	0	0	0	2	1	1	0	4	0,11
13.	Екватор банка Б.Лука	0	0	0	14	0	4	1	19	0,51
14.	Голд банка Бањалука	0	0	0	3	0	4	0	7	0,19
15.	Поштанска штед. Б. Лука	5	0	0	31	7	8	3	54	1,45
16.	Бобар банка Бијељина	0	0	0	4	0	4	0	8	0,21
17.	ВБ банка Бањалука	1	0	0	13	2	8	0	24	0,64
18.	Цептер-ком. бан. Б. Лука	0	0	0	11	4	4	0	19	0,51
	УКУПНО:	270	97	196	2105	413	639	12	3732	100,00
	%	7,23	2,60	5,25	56,40	11,07	17,12	0,32	100,00	

* Развојна банка има у структури укупног броја запослених са 30.09.1999.године 76 радника на одређено вријеме.